

Het landgoed Schoonheten

*Schoonheten niet voor niets zo geheten,
Dat ge ook schoon zijt zal ieder wel weten,
Uw prachtige natuur is alom bekend,
Met hoeven en bossen haast zonder end,
Hoeven, het Wormer, de Kreele en Pasterkamp,
Koekert en het Laar, en de Hertog van Portland,
Maar de ambachtslieden van weleer,
Die zijn er helaas nu niet meer,
Veldzicht, de mandenmaker vlecht ze niet meer,
En ook smid Kok legde reeds lang de hamer neer,
Die zocht het reeds lang geleden elders,
Ik weet niet waar, maar wel in het Gelderse,
Des timmermansgeklop klonk vroeger door 't bos,
Als hij sloeg met de hamer er lustig op los,
De vroegere herberg, Hertog van Portland,
Alom bekend in het Sallandse land,
Waar menig voerman, even legde an,
Om het paard te voeren, en zelf iets uit de kan,
Aan menige reiziger lafenis gaf,
Aan koopman, of iemand van hoge komaf,
Waar de burens, de smid en de Hoppe kaarten om geld,
Meestal om centen, eerst goed nageteld,
Want op de centjes en halfjes moest men goed passen,
Om ze niet roekeloos te gaan verbrassen,
Koningsjager Marsman hield goed de wacht in het veld,
Al waren stropers hier niet erg op gesteld,
Want om vroeger eens een haasje te snappen,
Vond men niet erg, dat was nog geen gappen,
Wij hopen dat Baron Bentinck het landgoed nog lang beheert,*

En hierdoor ook zijn voorgeslacht eert,

Dat de naam van de Bentincks, die reeds eeuwen bestond,

Moog blijven een Bentinck Schoonheten verbond.

Tussen Heeten en Raalte ligt het landgoed Schoonheten. De tegenwoordige Baron Bentinck is een kleinzoon van de Bentinck uit de tijd toen Grootvaders broer, Berend Marsman hier nog Koningsjager (jachttopziener) was. Deze Baron had drie zoons, Jonker Willem, die al jong is gestorven, Jonker Max, die later in Ommen woonde (ik meen op de Lathmer) en Jonker Wollie, die tot zijn dood op Schoonheten is gebleven. Ze waren van ongeveer dezelfde leeftijd als Hein, de jongste zoon van Berendoom. De Jonkers hadden in die tijd al een stoomfiets (motor), die in die tijd nog maar heel weinig in gebruik waren. Op een dag wilde Hein met de fiets (ook toen nog een weinig voorkomend vervoermiddel) naar Raalte. De Jonker (ik meen Max) moest ook die kant uit, met de stoomfiets, en zei: "Ik neem je wel mee op sleeptouw." De fiets achter aan de motor gebonden, en daar ging het heen. Maar zoals Hein zei, het ging mij al gauw veel te hard. "De beume die snikkerden mie vuurbie, en toen wie in Raalte kwamen, had ik aan ieder spiertien haar een druppeltien zweet." "Nou hoe ging het?" had de Jonker gevraagd. "Best" had Hein gezegd, maar ik dacht "Det nooit weer."

In de oorlog van 1914-1918 waren er op Schoonheten drie Engelse officieren, die uit het leger, meen ik, waren gaan deserteren, het zou hen aan het front wel te warm worden. Die waren toen woonachtig op Kukkie, dat toen leeg stond. Ze gingen zich 's morgens baden in de schuur en dan liepen ze in Adamskostuum van de schuur naar huis. De Baron die hier iets van hoorde, liet toen hier een schutting voor zetten, want in die tijd was men in tegenstelling van thans, op dat gebied erg zedig.

Zo is er nog veel interessants te vertellen over Schoonheten, maar dat zou ons verhaal te uitgebreid maken.